

dus in reprobatis. Illi in isto pariete cogitentur, quorum
 abundantia præcedebat et sequebatur asellum Salvatoris,
 clamans: « Benedictus qui venit in nomine Domini¹. »
 Illi cogitentur qui Discipuli inde electi, et Apostoli facti
 sunt. Cogitetur Stephanus in græca lingua coronæ no-
 mine appellatus, et prior post resurrectionem Domini
 martyrio coronatus. Cogitentur etiam ex ipsis persecuto-
 ribus tot millia credentium, quando venit Spiritus sanc-
 tus. Cogitentur Ecclesiæ, de quibus Apostolus dicit:
 « Eram autem ignotus facie Ecclesiis Judææ, quæ erant
 » in Christo; tantum autem audientes erant: Quia qui
 » aliquando nos persequabatur, nunc evangelizat fidem,
 » quam aliquando vastabat, et in me magnificabant
 » Deum². » Isto modo Israëliticus paries cogitetur, et
 parieti ex gentibus venienti, qui nunc est conspicuus,
 adjungatur: atque ita lapis angularis prius in præsepio
 positus, usque ad cœli culmen erectus, non frustra præ-
 dictus Christus Dominus invenitur.

¹ Matth. xxi, 9. — ² Galat. i, 22-24.

SERMO CCV¹.*In Quadragesima, I.*

I. OBSERVATIONEM Quadragesimæ, solemnii reditu præ-
 sentatam, hoberno die ingredimur: quo vobis solemnii-
 ter etiam exhortatio nostra debetur; ut Dei sermo per
 nostrum officium ministratus, jejunatuos corpore, pascat
 in corde; ac sic interior homo cibo suo refectus, exterioris
 castigationem possit agere, et robustius sustinere. Con-
 gruit enim nostræ devotioni, ut qui Domini crucifixi pas-
 sionem jam propinquantem celebraturi sumus, reprimen-
 darum carnalium voluptatum crucem nobis ipsi etiam
 faciamus, sicut dicit Apostolus: « Qui autem Jesu Christi
 » sunt, carnem suam crucifixerunt cum passionibus et
 » concupiscentiis². » In hac quidem cruce, per totam
 istam vitam, quæ in mediis tentationibus ducitur, per-
 petuo debet pendere Christianus. Non enim est in hac vita
 tempus evellendi clavos, de quibus in Psalmo dicitur:
 « Confige clavis a timore tuo carnes meas³: » Carnes,
 sunt carnales concupiscentiæ; clavi, sunt præcepta jus-
 titiæ: his illas timor Domini configit, qui nos illi accepta-
 bilem hostiam crucifigit. Unde item dicit Apostolus:
 « Obsecro itaque vos, fratres, per miserationem Dei, ut
 » exhibeatis corpora vestra hostiam vivam, sanctam, Deo
 » placentem⁴. » Crux ergo ista, in qua Dei servus non so-

¹ Alias de Diversis 68. — ² Galat. v, 24. Beda et Florus ibid. — ³ Psal. cxviii, 120. — ⁴ Rom. xii, 1.

lum non confunditur, sed etiam gloriatur dicens: « Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, » per quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo¹: » crux, inquam, ista non quadraginta dierum est, sed totius hujus vitæ, quæ mystico numero quadraginta istorum significatur dierum; sive quod homo ducturus hanc vitam, sicut nonnulli asserunt, diebus quadraginta formatur in utero; sive quod Evangelia quatuor cum denaria lege concordant; et quater deni istum numerum signant, nobisque in hac vita Scripturas utrasque necessarias esse demonstrant; sive alia qualibet probabiliore causa, quam potest intellectus melior et luculentior invenire. Unde et Moyses et Elias et ipse Dominus quadraginta diebus jejunaverunt: ut insinuaretur nobis et in Moyse et in Elia et in ipso Christo, hoc est, in Lege et Prophetis et in ipso Evangelio, id nobiscum agi, ne conformemur et hæreamus huic sæculo, sed crucifigamus hominem veterem, non in comessionibus et ebrietatibus, non in cubilibus et impudiciis, non in contentione et æmulatione agentes²; sed induamus Dominum Jesum; et carnis curam ne fecerimus in concupiscentiis. Sic semper hic vive, Christiane: si terreno limo gressus non vis immergere, noli de ista cruce descendere. Si autem hoc faciendum est per hanc totam vitam, quanto magis per istos Quadragesimæ dies quibus non solum agitur, verumetiam significatur hæc vita?

II. Per alios ergo dies non graventur corda vestra in crapula et ebrietate³: per hos autem etiam jejunate. Per alios dies, adulteria, fornicationes omnesque illicitas corruptelas nolite contingere: per hos autem etiam a conjugibus abstinete. Quod vobis demitis jejunando, elemosynis addite prærogando. Tempus quod reddendo con-

¹ Galat. vi, 14. — ² Rom. xiii, 13, 14. — ³ Luc. xxi, 34.

jugali debito occupabatur, supplicationibus impendatur. Corpus quod carnalibus affectibus solvebatur, puris precibus prosternatur. Manus quæ amplexibus implicabantur, orationibus extendantur. Vos autem qui etiam per alios dies jejunatis, per hos augete quod facitis. Qui per alios dies perpetua continentia crucifigitis corpus, per hos Deo vestro crebrioribus et intentioribus inhærere orationibus. Omnes unanimes, omnes fideles fideliter, omnes in hac peregrinatione unius patriæ desiderio suspirantes, et amore ferventes. Donum Dei, quod ipse non habet, nullus in altero invidet, nullus irrideat. In spiritualibus bonis, tuum deputa, quod amas in fratre: suum deputet, quod amat in te. Nemo sub abstinentiæ specie, mutare affectet potius, quam resecare delicias; ut pretiosos cibos quærat, quia carne non vescitur, et inusitados liquores, quia vinum non bibit: ne per occasionem quasi domandæ carnis, magis agat negotium voluptatis. Alimenta quidem mundis mundasunt omnia, sed in nullo est munda luxuria.

III. Præ cæteris, fratres, a litibus et discordiis jejunate. Mementote Prophetam quibusdam exprobrantem atque clamantem: « In diebus jejunii vestri, inveniuntur » voluntates vestræ, quod omnes qui sub jugo vestro » sunt stimulis, et cæditis pugnis; auditur in clamore » vox vestra: » et cætera talia. Quibus commemoratis adjunxit: « Non hoc jejunium ego elegi, dicit Dominus¹. » Si clamare vultis, illum frequentate clamorem, de quo scriptum est: Voce mea ad Dominum clamavi². » Ille quippe non est litis, sed charitatis; nec carnis, sed cordis. Non est talis ille, de quo dicitur: « Expectavi ut faceret judicium, fecit autem iniquitatem; et non justitiam, sed clamorem³. Dimitte, et dimittetur vobis;

¹ Isai. lvm, 3-5. — ² Psal. cxli, 2. — ³ Isai. v, 7.

» date, et dabitur vobis¹. » Hæ sunt duæ alæ orationis, quibus volat ad Deum : si illud quod committitur, ignoscit delinquenti, et donat egenti.

SERMO CCVI².

In Quadragesima, II.

I. ANNIVERSARIO reditu Quadragesimæ tempus advenit, quo vobis exhortatio nostra debetur : quia et vos tempori congrua Domino opera vestra debetis : quæ tamen non Domino utilia possint esse, sed vobis. Orationibus, jejuniis, eleemosynis et alia quidem tempora debent Christiano fervere : verumtamen et illos qui diebus aliis in his pigri sunt, debet ista solemnitas excitare ; et ii qui per alios dies ad ista sunt alacres, nunc ea debent ferventius exercere. Tempus quippe humilitatis nostræ vita in hoc sæculo est, quam dies significant isti, Domino pro nobis Christo, qui semel moriendo passus est, velut annis omnibus revoluta solemnitate passuro. Quod enim semel in toto tempore factum est, ut vita nostra novaretur ; celebratur annis omnibus, ut in memoriam revocetur. Si ergo veracissimæ pietatis affectu, toto peregrinationis hujus tempore, quo in mediis tentationibus vivimus, humiles corde esse debemus : quanto magis his diebus, quibus ipsum tempus humilitatis nostræ non solum vivendo agimus, sed etiam celebrando significamus ? Humiles esse nos docuit humilitas Christi, quia impiis moriendo cessit : excelsos nos facit celsitudo Christi, quia pios resurgendo

¹ Luc. vi, 37, 38. — ² Alias de Diversis 70.

præcessit. « Si enim commortui sumus, ait Apostolus, et » convivemus : si toleramus, et conregnabimus¹. » Unum horum modo, tanquam ejus propinquante passione ; alterum post Pascha, tanquam ejus resurrectione completa, devotione debita celebramus. Tunc enim post dies hujus humilitatis, etiam nostræ celsitudinis tempus, etsi nondum videndo agere vacat ; jam tamen præmeditando significare delectat. Nunc itaque orationibus ingemiscamus instantius : tunc uberius exhilarabimur laudibus.

II. Sed orationibus nostris, quibus ad Deum facilius volando perveniant, eleemosynis et jejuniis pennas pietatis addamus. Hinc autem intelligit animus Christianus, quantum remotus esse debet a fraude alienæ rei, quando sentit simile esse fraudi, si superflua sua non tribuerit indigenti. Dominus dicit : « Date, et dabitur vobis ; dimitte, et dimittetur vobis². » Hæc duo genera eleemosynarum, tribuendi et ignoscendi, clementer et ferventer operemur ; qui nobis a Domino ut bona tribuantur, et mala non retribuatur, oramus. « Date, inquit, et dabitur vobis. » Quid verius, quid justius ; ut qui dare detrectat, se fraudet ipse, nec accipiat ? Si impudenter agricola quærit messem, ubi se novit non præmisisse semen ; quanto impudentius quærit Deum divitem dantem, qui hominem pauperem noluit exaudire poscentem ? In paupere enim se pasci voluit, qui non esurit. Deum ergo nostrum egentem non spernamus in paupere, ut egentes satiemur in divite. Habemus egentes, et egemus : demus ergo, ut accipiamus. Verumtamen quid est quod damus ? Et pro isto exiguo, visibili, temporali atque terreno, quid est quod accipere desideramus ? « Quod oculus non vidit, » nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit³. » Nisi ipse promitteret, impudentiæ fuisset dare ista, et accipere

¹ 2 Tim. ii, 11, 12. — ² Luc. vi, 37, 38. — ³ 1 Cor. ii, 9.

velle illa : et nolle dare nec ista : quæ tamen ista nec ipsa haberemus¹, nisi dante illo, qui exhortatur ut demus. Qua igitur fronte in utrisque speramus dantem, si in minimis contemnimus imperantem? « Dimittite et dimitte- » tur vobis. » Hoc est, ignoscite, et ignoscetur vobis. Conservus conservo reconcilietur; ne juste servus a Domino puniatur. In hoc genere eleemosynæ, nullus est pauper. Potest hoc facere ut in æternum vivat, etiam qui ad tempus non habet unde vivat. Gratis datur, dando cumulat, quæ non consumitur, nisi quando non erogatur. Cujus ergo usque ad hos dies inimicitie perdurarunt, confundantur atque finiantur. Finiantur, ne finiant: non teneantur, ne teneant: perimantur per redemptorem, ne perimant retentorem.

III. Jejunia vestra non sint talia, qualia Propheta condemnat, dicens: « Non hoc jejunium elegi, dicit Dominus². » Arguit enim jejunia litigiosorum: quærit piorum. Arguit opprimentes: quærit relaxantes. Arguit inimicantes: quærit liberantes. Inde enim per hos dies a rebus licitis desideria vestra frenatis, ne illicita committatis. Nullis diebus se ingurgitet vino, nec adulterio, qui diebus istis temperat a conjugio. Ita oratio nostra humilitate et charitate, jejunando et dando, temperando et ignoscendo, bona tribuendo et mala non retribuendo, a malo declinando et bona faciendo, quærit pacem, et consequitur eam. Volat enim talibus oratio pennis adminiculata virtutum: et quo Christus pax nostra præcessit, facilius perfertur in cælum.

¹ Aliquid hic supplendum est. — ² Isai. LVIII, 5.

SERMO CCVII¹.*In Quadragesima, III.*

I. In adjutorio misericordie Domini Dei nostri, tentationes sæculi, insidie diaboli, mundi labor, carnis illecebra, turbulentorum temporum fluctus, et corporalis omnis atque spiritualis adversitas, eleemosynis, et jejunis, atque orationibus superandæ sunt. Hæc cum per totam viam fervere debeant Christiano; tum maxime propinquante solemnitate paschali, quæ suo reditu anniversario nostras excitat mentes, innovans in eis memoria salutari, quod Dominus noster unicus Dei Filius misericordiam præstitit nobis, jejunavit oravitque pro nobis. Eleemosyna quippe græce, misericordia est. Quæ autem major esse misericordia super miseros potuit, quam illa quæ cœli creatorem de cœlo deposuit, et terreno corpore terræ induit conditorem; eum qui in æternitate Patris manet æqualis, mortalitate cœquavit et nobis, formam servi mundi Domino imposuit; ut ipse panis esuriret, satietas sitiret, virtus infirmaretur, sanitas vulneraretur, vita moreretur? hoc autem ut nostra pasceretur fames, rigaretur ariditas, consolaretur infirmitas, extingueretur iniquitas, ardesceret charitas. Quæ major misericordia, quam creari creatorem, servire dominatorem, vendi redemptorem, humiliari exultatorem, occidi suscitorem? Nobis de præbendis eleemosynis præcipitur ut panem de-

¹ Alias de Diversis 71.

mus esurienti : ille se ipsum ut nobis daret esurientibus , prius pro nobis se tradidit sævientibus. Præcipitur nobis ut peregrinum recipiamus : ille pro nobis in sua propria venit, et sui eum non receperunt¹. Ipsum denique benedicat anima nostra, qui propitius fit omnibus iniquitatibus ejus, qui sanat omnes languores ejus, qui redimit de corruptione vitam ejus, qui eam coronat in miseratione et misericordia : qui satiat in bonis desiderium ejus². Exerceamus itaque eleemosynas nostras tanto impensius, tantoque frequentius, quanto propinquior fit dies, qua nobis prærogata eleemosyna celebratur. Quia jejunium sine misericordia ei nihil est qui jejunat.

II. Jejunemus etiam humiliantes animas nostras, appropinquante die quo magister humilitatis humiliavit semetipsum, factus subditus usque ad mortem crucis³. Imitemur ejus crucem, abstinentiæ clavis edomitas concupiscentias configentes. Castigemus corpus nostrum, et servituti subjiciamus : et ne per indomitam carnem ad illicita prolabamur, in ea domanda aliquantum et licita subtrahamus. Crapula et ebrietas etiam per dies cæteros devitanda : per hos autem dies etiam concessa prandia removenda. Adulteria et fornicationes semper execranda atque fugienda : his autem diebus et a conjugibus temperandum est. Facile tibi obtemperabit caro, ne inhæreat alienis, quæ refrenari consueverit et a suis. Sane cavendum est ne mutes, non minuas voluptates. Videas enim quosdam pro usitato vino, inusitados liquores exquirere, et aliorum expressione pomorum, quod ex uva sibi denegant, multo suavius compensare; cibos extra carnes multiplici varietate ac jucunditate conquirere; et suavitates quas alio tempore consecrari pudet, huic tempori quasi opportune colligere : ut videlicet observatio Qua-

¹ Joan. 1, 11. — ² Psal. cii, 2-5. — ³ Philip. 11, 8.

dragesimæ non sit veterum concupiscentiarum repressio, sed novarum deliciarum occasio. Hæc, fratres, ne vobis persuasa subrepant, quanta potestis vigilantia providete. Parcimonia jejuniis jungatur. Sicut ventris castiganda saturitas, ita gulæ irritamenta cavenda sunt. Non humanorum alimentorum genera detestanda, sed carnalis est delectatio refrenanda. Esaü non pingui vitulo vel volatilibus saginatis, sed immoderate concupita lenticula reprobatus est¹. Sanctum David aquam plus justo desiderasse poenituit². Non operosis ergo neque pretiosis, sed in promptu positis et quibusque vilioribus alimentis est corpus a jejunio reficiendum, vel potius fulciendum.

III. His diebus adminiculis piarum eleemosynarum et frugalium jejuniorum oratio nostra in superna sustollitur : quia nec impudenter a Deo misericordia petitur, cum ab homine homini non negatur, nec serena cordis petentis intentio carnalium voluptatum phantasmatibus nubilis impeditur. Sit autem oratio casta, ne forte non quod charitas, sed quod cupiditas quærit, optemus; ne inimicis mali aliquid imprecemur; ne in quos nocendo vel vindicando non possumus, orando sæviamus. Certe sicut nos apti efficimur ad orandum eleemosynis et jejuniis, sic et ipsa nostra oratio facit eleemosynas, cum dirigitur atque profunditur, non pro amicis tantum, verumetiam pro inimicis, et jejunat ab ira et odio et a perniciosissimis vitiis. Si enim nos jejunamus a cibis, quanto potius illa a venenis? Denique nos debitis opportunisque temporibus alimentorum perceptione reficimur : nunquam illam escis talibus oblectemus. Perpetua suscipiat ista jejunia : quia est illis cibus proprius, quem sumere sine intermissione præcipitur. Semper ergo jejunet ab odio, semper dilectione pas-
catur.

¹ Gen. xxv, 30. — ² 1 Paral. xi, 18.

SERMO CCVIII¹.*In Quadragesima, IV.*

I. SOLEMNE tempus advenit, quo Vestram commoneamus et exhortemur in Domino Charitatem: quanquam ipsum tempus, etiam tacentibus nobis, satis vos admonet et hortetur; ut jejuniis et orationibus et elemosynis solito instantius et alacrius ferveatis. Sed ministerium nostri sermonis accedit, ut et vocis hujus tuba, vires suas spiritus vester adversus carnem dimicaturus accipiat. Sint ergo vestra jejunia sine litibus, clamoribus, cædibus: ut etiam qui sub jugo vestro sunt, remissionem cautam sentiant et benignam: ut aspera severitas refrenetur, non ut salubris disciplina solvatur. Cum vero aliquo genere ciborum etiam concessorum atque licitorum causa castigandi corporis abstineteis, mementote omnia munda mundis: ne quid putetis immundum, nisi quod infidelitas inquinaverit. « Immundis enim et infidelibus, ait Apostolus, nihil est mundum². » Sed plane fidelium corpora cum servituti subjiciuntur, proficit spiritali saluti, quidquid corporali minuitur voluptati. Ideoque cavendum est, ne pretiosas escas vel pro aliis alias, vel etiam pretiosiores sine carnibus animalium requiratis. Cum enim corpus castigatur, et servituti subjicitur, restringendæ sunt delicie, non mutandæ. Quid enim interest in quali cibo concupiscentia immoderata culpetur? Non utique de solis

¹ Alias de Diversis 72. — ² Tit. 1, 15.

carnibus, sed etiam de quibusdam pomis et agriculturæ alimentis Israëlitarum concupiscentia divina voce damnata est. Et Esaü, non propter offam suillam, sed propter lenticulam defricatam, sua primogenita perdidit¹. Ut omittam quid esuriens Dominus tentatori etiam de ipso pane responderit²: qui certe non suam carnem quasi rebellem domabat, sed quid in talibus tentationibus respondere debeamus, misericorditer admonebat. Quapropter, charissimi, a quibuscumque cibis vobis placuerit abstinere; mementote ut propositum vestrum pia temperantia conservetis, non ut Dei creaturam sacrilego errore damnetis. Quicumque etiam estis conjugibus alligati, nunc maxime apostolica monita nolite contemnere, ut invicem abstineteis ad tempus, ut vacetis orationibus³. Quod enim et aliis diebus utiliter fit, nimis inverecundum est si modo non fiat. Arbitror onerosum non esse debere, anniversaria observatione solemnibus diebus hoc facere conjugatos, quod viduæ ex quadam vitæ parte professæ sunt, quod tota vita sanctæ virgines susceperunt.

II. Jamvero elemosynas his diebus augere, quodam modo ex debito est. Ubi enim justius quam miserendo impenditis, quod vobis abstinendo demitis? Et quid iniquius, quam ut quod minus erogat abstinentia, servet permanens avaritia, aut consumat dilata luxuria? Intendite itaque quibus debeatis quod vobis denegatis: ut quod detrahit temperantia voluptati, addat misericordia charitati. Quid jam dicam de illo opere misericordiæ, ubi nihil de apothecis, nihil de sacco impenditur, sed ex corde dimititur; quod magis si maneat, quam si recedat, incipit esse damnosum? Iram dico adversus aliquem in corde servatam. Quid autem stultius, quam inimicum forinsecus devitare, et multo pejorem in præcordiis intimis retinere?

¹ Gen. xxv, 30. — ² Matth. iv, 3. — ³ I Cor. vii, 5.

Unde Apostolus dicit : « Sol non occidat super iracundiam vestram. » Moxque subjungit : « Neque detis locum cum diabolo ¹. » Tanquam hoc agat, qui non cito iram pellit ex animo, ut per illam velut per januam aditum præstet diabolo. Primitus itaque agendum est, ut super iram non occidat iste sol, ne deserat ipsam mentem justitiæ Sol. Sed in cujus pectore adhuc usque permansit, pellat eam saltem jam proximus dies Dominicæ passionis, qui non est iratus interfectoribus suis, pro quibus in ligno pendens et precem fudit et sanguinem. In cujuscumque ergo vestrum pectore usque ad istos sanctos dies fronte impudentissima perduravit, nunc inde saltem ira discedat, ut oratio segura procedat : nec offendat aut palpitet, aut sub conscientie stimulis obmutescat, cum ad eum locum venerit, ubi dicendum est : « Dimitte nobis debita » nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris ². » Aliquid petaturi estis ne vobis retribuatur, et aliquid ut tribuatur. « Remittite ergo, et remittetur vobis : date et » dabitur vobis ³. » Hæc, fratres, etiamsi non admoneam, perpetua meditatione curare debetis. Cum vero tot divinorum testimoniorum ministra vox nostra, diei quoque præsentis celebritate juvetur ; timere non debeo ne me, vel potius omnium Dominum in me, aliquis vestrum forte contemnat : sed sperare potius quod grex ejus agnoscens ejus esse quod dicitur, eum efficaciter exaudiendus exaudiat.

¹ Ephes. iv, 26, 27. — ² Matth. vi, 12. — ³ Luc. vi, 37, 38.

SERMO CCIX¹.*In Quadragesima, V.*

I. SOLEMNE tempus advenit, quando de anima attentius cogitanda et corpore castigando Vestram commoneam Charitatem. Hi sunt enim quadraginta dies sacratissimi toto orbe terrarum, quos propinquante Pascha universus mundus, quem Deus in Christo reconciliat sibi, prædicanda devotione concelebrat. Si quæ inimicitie, quæ vel nasci non debuerunt, vel cito mori debuerunt ; et tamen usque ad hoc tempus sive negligentia, sive pertinacia, sive non modesta, sed superba verecundia, inter fratres perdurare potuerunt ; saltem modo finiantur. Super quas sol non debuit occidere, saltem post multos solis ortus et occasus, etiam ipsæ suo tandem aliquando extinguantur occasu, nec ulterius ullo renoventur exortu. Negligens inimicitias finire obliviscitur ; pertinax veniam non vult concedere, cum rogatur ; superbe verecundus veniam petere dedignatur. His tribus vitiis inimicitie vivunt : sed animas in quibus non moriuntur, occidunt. Vigilet contra negligentiam memoria, contra pertinaciam misericordia, contra superbam verecundiam submissa prudentia. Qui se concordie recolit neglectorem, excutiat expurgando torporem ; qui se cupit esse sui debitoris exactorem, Dei se cogitet debitorem : qui erubescit petere ut sibi frater ignoscat, vincat per bonum timorem malum pudorem :

¹ Alias de Diversis 73.